

НАУЧЕН ОТЧЕТ

от Станислава Драганова Ковачева-Велева

експерт "Финансово-икономически оценки" към Центъра по трансфер на технологии

В изпълнение на задача: „Технологичен трансфер“ съгласно Зап. на Ректора на ХТМУ №24-М-156/30.10.2024 г. за командировка в Изследователски центрове на два водещи университета в Италия от 1.12 до 4.12. 2024 г. в качеството на експерт "Финансово-икономически оценки" към Центъра по трансфер на технологии в ХТМУ, създаден по проект BG-RRP-2.004-0002-C01, BiOrgaMCT (Биоактивни органични и неорганични авангардни материали и чисти технологии), по процедура: BG-RRP-2.004 – Създаване на мрежа от изследователски висши училища в България по Национален план за възстановяване и устойчивост, бе извършено следното:

В екип от общо двама специалисти: гл. ас. д-р Петя Романова - изследовател по проект BG-RRP-2.004-0002-C01 и аз - доц. д-р Станислава Ковачева - експерт от ЦТТ към ХТМУ посетих сектор „International Major Projects“ в University of Foggia, Италия и Department of Mechanics, Mathematics & Management на Polytechnic of Bari, Италия. Бяха проведени две предварително планирани и официално договорени от гл. д-р П. Романова работни срещи с представители на двете структури в университетите. Хронологията на цялостното посещение в университетите, както и част от резултатите беше следната:

Дейност 1.1: Посещение в сектор „International Major Projects“ в University of Foggia, Италия

Първото посещение, което екипът осъществи беше с учени от **University of Foggia, гр. Фоджа, Италия** (Приложение 1. – Снимки от посещението във Фоджа, Италия). Университетът във Фоджа (UNIFG) е създаден през 1999 г. с указ на „Министерството на университетите и научните изследвания“ на Италия. Има шест академични факултета: Факултет по икономика, Факултет по право, Факултет по клинична и експериментална медицина, Факултет по медицински и хирургически науки, Факултет по селскостопански науки, храни и околна среда и Факултет по хуманитарни науки, който включва изучаване на литература, културно наследство и образователни науки, а от академичната 2021/2022 уч. година и седми факултет - DEMET. Университетът предлага обучение в разнообразни програми и образователно-квалификационни степени за приблизително 14 000 студенти. Има около 460 преподаватели, 35% от които са под 40 години. Има споразумения с 20 чуждестранни университета за обучение на студенти, както и чрез различни програми Сократ/Еразъм, Леонардо и ТЕМПУС, които подпомагат мобилността в рамките на Европа – фиг. 1.

Фиг. 1. Факти за University of Foggia

Срещите с екипи и преподаватели от *University of Foggia* се осъществиха на **2.12.2024 г.** от 9:30 и от 11:30 AM (*Приложение 2* – официална покана от UNIFG за ЦТТ). От 9:30 бяхме посрещнати от преподаватели от Факултета по икономика, с които се проведеха неформални разговори и се споделиха насоките за работа и възможностите за сътрудничество между Катедрата по Инженерна екология на ХТМУ, към която работи и преподава гл.ас. Романова и колегите от *Department of Economics* – снимки и информация е представена на фиг. 2 и 3. Разговорите и дискусиите се водеха на италиански език, който владее перфектно гл.ас. Романова и това изключително много допринесе за приятелската атмосфера и деловото протичане на срещите в Италия.

Фиг. 2. Факултета по икономика, University of Foggia, Italy
<https://www.unifg.it/en/university/governance/departments>

Фиг. 3. Снимка след срещата с колегите от
Факултета по икономика

Срещата от 11:30 беше в Ректората на университета, където се проведе дискусия с колеги от сектор „*International Major Projects*“ в *University of Foggia*. Преди началото на срещата екипът ни беше официално приет от Ректора на университета – фиг. 4., което беше знак за ползотворен резултат от бъдещите срещи.

Фиг. 4. Посрещане в Ректората на в *University of Foggia, Italy*

Тези срещи и посещения дадоха възможност, от една страна, да добием представа за нивото на работа и обучение във факултета и университета, както и за възможностите за съвместна дейност и сътрудничество в научните изследвания и проекти, размяна на визити, обучения, участия в конференции и семинари, от друга. (*Приложение 1 – снимки от срещите в University of Foggia*).

Дискусиите по време на срещите преминаха в дух на колегиалност и добронамереност. Бяха дискутирани следните въпроси и проблеми:

- какви са основните дейности на секторите в двата университета;
- кои са основните трудности, с които се сблъскват и те, и ние, в областта на трансфера на технологии;
- съществуващите модели за генериране на приходи за университетите от предоставяне на интелектуални права;
- възможните насоки за сключване на рамкови споразумения за сътрудничество между нашите два университета;
- възможности за организиране на съвместни събития (обучения, работни срещи, семинари и др.)

На всички наши въпроси отговориха **Prof.ssa M Fiore** - редовен професор по икономика в Катедрата по икономика на UNIFG, **Cristina di Letizia** – ръководител на Unità di Scouting e Open Innovation presso l'Area Grandi Progetti“ на UNIFG, **Stefano Iorio** – отговаря за програмиране и проектиране, **Alfredo di Noia** - Knowledge Transfer Manager, на „Grant Office“ на UNIFG и др. – фиг.5.

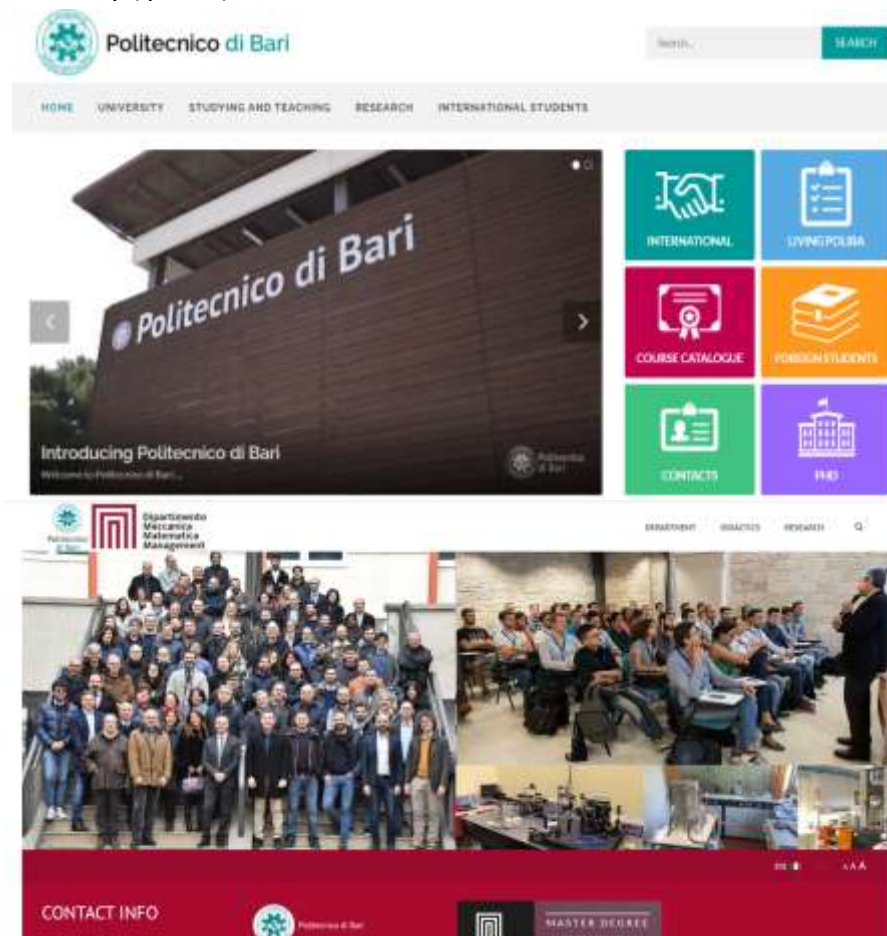
Фиг. 4. Среща с екипа на „Grant office“, University of Foggia, <https://www.unifg.it/it/terza-missione/rapporti-con-il-territorio/grant-office>

В резултат на посещението в *University of Foggia* и срещата с представители на екипа на „Grant office“ в „Area Terza Missione e Grandi Progetti“ и проведените разговори и дискусии беше постигнато следното:

- Изразена бе готовност за обмен и реализация на добри практики за двустранно сътрудничество;
- Договорена бе размяна на визити – участие в бъдещи конференции и други събития, провеждане на специализации и обучения в рамките на предварително договорен по-дълъг период от време;

- Прието бе предложение за сключване на рамков договор за сътрудничество между двата университета в посока на трансфера на технологии и сътрудничество между изследователски екипи;
- Изразена бе готовност за организиране на Бизнес форуми, на които да участват бизнес партньори от техния регион при нас и обратното.

Дейност 1.2: Посещение на *Department of Mechanics, Mathematics & Management* на *Polytechnic of Bari, Italy* (фиг.6.)

Фиг. 6. Polytechnic of Bari, Italy - <https://www.dmmm.poliba.it/index.php/en/>

Благодарение на контактите на гл. ас. П. Романова, която е завършила своето магистърско обучение в Италия, за краткото посещение в Италия стана възможно и още една среща в с научен екип в Бари. Именно второто посещение от три дневната командировка в Италия беше по предварителна покана от Department of Mechanics, Mathematics & Management, Polytechnic of Bari, Italy (*Приложение 3* – официална покана). Политехническият университет в Бари е италиански държавен университет, основан през 1990 г. Факултетът по инженерство, който датира от 1943 г. и по това време предлага само курс по строително инженерство е в основата. С течение на времето са добавени образователни курсове по електротехника, машинно инженерство, електронно инженерство, управленско инженерство, компютърно инженерство, екологично инженерство и строително инженерство–архитектура, заедно с курс

по индустриален дизайн. Сега Политехническият университет в Бари е международен център за върхови постижения, който цели „културен, научен и технологичен прогрес чрез организиране на изследвания в научни, технологични, хуманитарни и икономическо-социални области на висшето образование главно в областта на архитектурата и инженерството, както и обработка и трансфера на най-модерните научни и технологични знания, за развитието на обществото и територията“. Университетът в Бари предлага широка гама от възможности за обучение, състояща се от осем курса за степен от първо ниво, единадесет курса за степен от второ ниво и два петгодишни курса за степен от второ ниво, заедно с много следдипломни курсове и докторски степени. Приблизително 11 000 студенти са записани на различни места в Италия - Бари, Фоджа и Таранто.

В този университет поканата беше за среща с представители на департамента на 3.12.2024 г. от 15:00 и участие в интердисциплинарен семинар с участието на Prof. Matteo Villa като лектор и водещ от 16:30.

На проведената среща преди семинара бяха обсъдени въпроси, свързани с:

- предложение за споразумение за сътрудничество,
- предложение за участие в Международната конференция през март 2025 г. и
- възможностите за други сътрудничества в областта на обучението, научните изследвания и предприемачеството.

Семинарът беше много интересен и полезен за специалистите в областта на металургията и беше много атрактивно воден от Prof. Matteo Villa. Част от данните, дискутирани по време на семинара: влияние на процесите в металургията върху климатичните промени; развитието на start-up-те в областта, възможностите за партньорства и др. са представени на фиг. 7., повече снимки от срещите и семинара в polytechnic ff Bari са представени в *Приложение 4*.

Фиг. 7. The interdisciplinary seminar, изнесен от Prof. Matteo Villa

Резултатът от тази втора среща с представители на италианската академична общност е предоставяне на ценна информация за развитието на научната дейност и сътрудничеството с бизнеса на Department of Mechanics, Mathematics & Management, Polytechnic of Bari и възможността за пренос на утвърдени вече, добри практики в България и в частност в дейността на новосъздадения ЦТТ в ХТМУ. Всичко дискутирано в областта на металургията по време на семинара предоставя насоки за сътрудничество и развитие на научните изследвания в тази област. Колегите от катедрата, департамента и университета са позитивни и отворени към бъдещо сътрудничество с ХТМУ, специалистите в дадената област и ЦТТ към ХТМУ.

В резултат от двете посещения в италиански университети бе:

- договорена възможност за двустранна мобилност – участие в бъдещи събития, провеждане на специализации и обучения в рамките на предварително договорен по-дълъг период от време;
- прието предложение за сключване на рамков договор за сътрудничество между двата университета и ХТМУ в посока на трансфера на технологии и сътрудничество между изследователски екипи;
- отправена и приета покана за участие в предстоящата международна конференция по проект *BiOrgaMCT* през март 2025 г.
- Изразена бе готовност за организиране на Бизнес форуми, на които да участват бизнес партньори от техния регион при нас и обратното.

Приел :

проф. д-тн. Николай Дишовски

Предал:

доц. д-р Станислава Ковачева